

คำศัพท์ทางวิชาการที่นิสิตควรรู้จัก

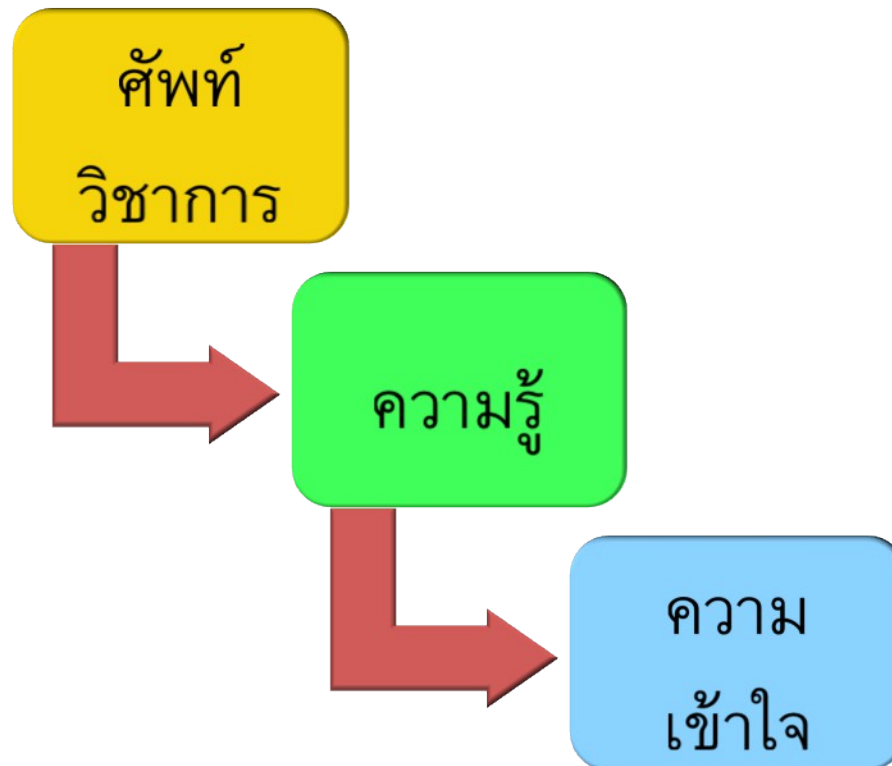
คำศัพท์ทางวิชาการ (Academic Vocabulary)

- ✓ คำศัพท์ทางวิชาการ หมายถึงคำที่ใช้ใน**วาทกรรม**ทางวิชาการ ทั้งในการพูดและการเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตำราทางวิชาการ
- ✓ คำจำกัดความของคำศัพท์ทางวิชาการอาจแตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับแหล่งที่มาและบริบทคำเหล่านั้นถูกนำมาใช้
- ✓ ศัพท์ทางวิชาการส่วนใหญ่จะปรากฏในคำสำคัญ (key words) และ คำที่แสดงแนวคิด/มโนทัศน์ (concept words)

ความสำคัญของศัพท์วิชาการ

- ทุกวันนี้เราอยู่ในโลกของวิทยาการ ความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและจำนวนมาก ความรู้และสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น จะเป็นที่รู้จักผ่านภาษาหรือคำศัพท์ต่างๆ
- การเข้าใจความหมายของคำศัพท์เหล่านี้ จะทำให้เรารู้และเข้าใจวิทยาการและสิ่งที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี

ความสำคัญของศัพท์วิชาการ

ศัพท์เฉพาะทาง (Technical Term)

- ศัพท์เฉพาะทาง หรือศัพท์เทคนิค หมายถึง คำศัพท์ที่ใช้เฉพาะของความรู้ในสาขาใดสาขาหนึ่ง ซึ่งมักจะรู้และเข้าใจกันในกลุ่มคนที่ศึกษากับสาขานั้นๆ ส่วนคนนอกสาขามักจะไม่ค่อยเข้าใจ

ศัพท์เฉพาะทาง (ต่อ)

- คำศัพท์เฉพาะทางส่วนมากจะแบ่งแยกตามสาขาหรือสนาม (field) ของความรู้ในศาสตร์ต่างๆ เช่น
 - ศัพท์เฉพาะทางการแพทย์
 - ศัพท์เฉพาะทางคอมพิวเตอร์
 - ศัพท์เฉพาะทางกฎหมาย
 - ฯลฯ

ตัวอย่างศัพท์เฉพาะทาง (ศัพท์ทางการแพทย์)

ศัพท์ทางการแพทย์	ความหมาย
อัลตราซาวนด์	การตรวจดูความเจริญเติบโตของทารกในครรภ์ ด้วยเครื่องที่ใช้ความถี่สูง โดยจะปรากฏภาพทารกออกมาบนจอแสดงผล ปัจจุบันมีการอัลตราซาวนด์ทั้งในแบบ 2 มิติ 3 มิติ และ 4 มิติ
เอสโตรเจน	ฮอร์โมนเพศหญิงที่ช่วยแสดงลักษณะความเป็นหญิง เช่น การมีประจำเดือน มีเต้านม ผิวพรรณดี การเตรียมพร้อมเป็นแม่ การผลิตน้ำนม บำรุงกระดูก และช่วยให้สมองจดจำได้ดี

ศัพท์ทางการแพทย์

ศัพท์	ความหมาย
ตรวจภายใน	การตรวจความผิดปกติภายในปากมดลูกและมดลูก ด้วยการสอดเครื่องมือเข้าไปในช่องคลอด และอาจมีการเก็บเซลล์บริเวณปากมดลูกไปตรวจ
ดาวน์ซินโดรม	โรคทางพันธุกรรมที่เกิดจากความผิดปกติของโครโมโซม ทำให้เด็กมีภาวะปัญญาอ่อน คือ ตีระเหล็กแบน ตาเฉียงขึ้น ตั้งจมูกแบน มีพัฒนาการช้ากว่าปกติ โรคนี้สามารถตรวจพบได้ตั้งแต่เด็กยังอยู่ในครรภ์ ด้วยการตรวจคัดกรอง
ตรวจคัดกรอง	การตรวจเพื่อหาความเสี่ยงที่อาจเกิดกับทารกในครรภ์ เช่น ตรวจคัดกรองดาวน์ซินโดรม ตรวจคัดกรองธาลัสซีเมีย ฯลฯ โดยมักจะตรวจเมื่อคุณแม่มีความเสี่ยง เช่น มีอายุมากกว่า 35 ปี หรือมีโรคประจำตัว

ศัพท์คอมพิวเตอร์

ศัพท์	ความหมาย
โมเด็ม (MODEM)	อุปกรณ์ที่ทำหน้าที่แปลงสัญญาณจากดิจิทัลเป็นแอนะล็อกหรือจากแอนะล็อกเป็นดิจิทัล
แรม (RAM or Random Access Memory)	หมายถึง หน่วยความจำที่ต่อเชื่อมกับซีพียู เป็นหน่วยความจำที่สามารถอ่านและเขียนข้อมูลได้แบบสุ่ม
หน่วยความจำ (Memory Unit)	ส่วนของฮาร์ดแวร์ที่ทำหน้าที่เก็บโปรแกรมหรือข้อมูลที่ได้รับมาจากหน่วยรับข้อมูลเพื่อเตรียมส่งให้หน่วยประมวลผลกลางทำการประมวลผลและรับผลที่ได้จากการประมวลผลมาเพื่อเตรียมส่งออกหน่วยแสดงผลข้อมูลต่อไป
อาชญากรคอมพิวเตอร์	ผู้กระทำความผิดอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ แบ่งเป็น 3 ระดับดังนี้คือ มือสมัครเล่น (Amateur) ซึ่งจะกระทำความผิดเนื่องจากความอยากรู้อยากเห็น แครกเกอร์ (Cracker) ที่เป็นผู้บุกรุกหรือรบกวนระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น และอาชญากรมืออาชีพ (Career Criminals) ที่มีความรู้ทางเทคนิคค่อนข้างสูง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อหวังทรัพย์สินของผู้อื่น

ศัพท์กฎหมาย

ศัพท์	ความหมาย
ความผิดหลายบท	การกระทำที่เป็นกรรมเดียวแต่เป็นความผิดตามกฎหมายหลายบท ซึ่งผู้กระทำต้องรับโทษตามกฎหมายบทที่หนักที่สุด เช่น เจานิน ขว้างใส่บ้านจนกระจกแตก และหินไปโดนคนในบ้านกระจกแตก ตายอีกด้วย เป็นการทำความผิดกฎหมายสองบทคือ เจตนาทำให้เสียชีวิตร้าย และฆ่าคนตาย เช่นนี้ผู้กระทำต้องรับโทษฐานฆ่าคนตาย ซึ่งมีโทษหนักกว่า
ความผิดหลายกระทง	การทำความผิดหลายกรรมต่างกันหรือที่เรียกว่า "ต่างกรรมต่างวาระ" การกระทำแต่ละกรรมนั้นเป็นอิสระจากกัน เช่น วันนี้ยกยกออกเงินนายจ้าง 100 บาท รุ่งขึ้นยกยกออกอีก 500 บาท การยกยกออกแต่ละวันไม่เกี่ยวข้องกัน เป็นความผิดสองกระทงต้องรับผิดชอบเป็นรายกระทงไป

ศัพท์กฎหมาย

ศัพท์	ความหมาย
พยานบอกเล่า	พยานที่ทราบข้อเท็จจริงจากการบอกเล่าของผู้อื่น มิได้ รู้เห็นหรือทราบข้อเท็จจริงโดยตรง เมื่อมาเบิกความ เป็นพยาน ศาลจะไม่ค่อยรับฟังหรือให้น้ำหนักความ เชื่อถือแต่อย่างใด
บรรลุนิติภาวะ	บุคคลย่อมพ้นจากภาวะผู้เยาว์และบรรลุนิติภาวะเมื่อ มีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์ ผู้เยาว์ย่อมบรรลุนิติภาวะเมื่อ ทำการสมรส หากการสมรสนั้นได้ทำตามบทบัญญัติ มาตรา 1448

๒. ศัพท์บัญญัติ

- ศัพท์บัญญัติคือ การสร้างคำเพื่อใช้แทนคำต่างประเทศ โดยทำให้มีความหมายตรงกัน มีความกะทัดรัด มีความหมายเหมาะสม น่ายอมรับ เพื่อนำไปใช้แทนคำเดิมในภาษาต่างประเทศ
- ผู้ออกศัพท์บัญญัติในปัจจุบันคือราชบัณฑิตยสถาน
- ศัพท์บัญญัติภาษาไทยที่ใช้มักจะมาจากภาษาอังกฤษ

ศัพท์บัญญัติ

- ศัพท์บัญญัติจะแบ่งออกเป็นหมวดหมู่ ต่างๆ เช่น
คอมพิวเตอร์ แพทยศาสตร์ รัฐศาสตร์ การเชื่อม พลังงาน
ประชากรศาสตร์ พฤษศาสตร์ ปรัชญา ประกันภัย วรรณกรรม
ปรับอากาศ สัทศาสตร์ นิติศาสตร์ ศิลปะ เทคโนโลยีสารสนเทศ ยาน
ยนต์ฯลฯ
- การบัญญัติศัพท์ในประเทศไทยเริ่มมานานตั้งแต่มีการสัมผัสของภาษา
ไทยกับภาษาอังกฤษอย่างจริงจังในสมัยรัชกาลที่ 5 แต่ยังไม่มีการ
ความสนใจมากนัก และทำอย่างไม่เป็นทางการ
- กิจกรรมการบัญญัติศัพท์เริ่มจริงจังขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 6

หลักการบัญญัติศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน

1. หากคำไทยที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมากที่สุดมาใช้แทนคำศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาต่างประเทศ เช่น

Pattern ใช้ว่า กระสวน

Standpoint ใช้ว่า จุดยืน

Electric ใช้ว่า ไฟฟ้า

Dry cleaning ใช้ว่า ชักแห้ง

Blacklist ใช้ว่า บัญชีดำ

หลักการบัญญัติศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน (ต่อ)

2. ในกรณีที่นำคำไทยมาใช้แทนคำยืมภาษาต่างประเทศไม่ได้ จะนำคำบาลีสันสกฤต เขมร มาสร้างศัพท์ใหม่ขึ้น หรือนำมาประสมกับคำไทย เช่น

Television ใช้ว่า โทรทัศน์

Microscope ใช้ว่า จุลทรรศน์

3. หากไม่สามารถบัญญัติศัพท์ที่เหมาะสมได้จะใช้ทับศัพท์ เช่น

Night club ใช้ว่า ไนต์คลับ

Sweater ใช้ว่า สเวตเตอร์

Lipstick ใช้ว่า ลิปสติก

Clinic ใช้ว่า คลินิก

Technology ใช้ว่า เทคโนโลยี

ศัพท์บัญญัติที่พบบ่อย

Vision	ใช้ว่า วิสัยทัศน์
Communication	ใช้ว่า การสื่อสาร
Pollution	ใช้ว่า มลพิษ
Globalization	ใช้ว่า โลกภิวัตน์
Video	ใช้ว่า วิดีทัศน์
Image	ใช้ว่า ภาพลักษณ์
Figure of speed	ใช้ว่า ภาพพจน์
Overload	ใช้ว่า โหลดเกิน โอเวอร์โหลด
Adapter	ใช้ว่า ตัวปรับต่อ
Email	ใช้ว่า ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

๓. คำทับศัพท์

การทับศัพท์ คือ การดำเนินการแปลงข้อความจากระบบการเขียนหรือภาษาหนึ่งไปสู่อีกระบบหนึ่งอย่างมีหลักการ เพื่อให้สามารถเขียนคำในภาษาต่างประเทศด้วยภาษาและอักษรในภาษานั้น ๆ ได้สะดวก เช่น การทับศัพท์ภาษาอังกฤษซึ่งเขียนด้วยอักษรโรมัน มาเป็นอักษรไทยเพื่อใช้ในภาษาไทย หรือการทับศัพท์ภาษาไทย ไปเป็นอักษรโรมันเพื่อใช้ในภาษาอังกฤษ เป็นต้น

การเขียนคำทับศัพท์ตามระบบของราชบัณฑิตยสถาน

- ✓ การทับศัพท์ให้ถอดอักษรในภาษาเดิม พอดคล้องการแสดงที่มาของรูปศัพท์ และให้เขียนในรูปที่อ่านได้สะดวกในภาษาไทย
- ✓ การวางหลักเกณฑ์ ได้แยกกำหนดหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาต่าง ๆ แต่ละภาษาไป
- ✓ คำทับศัพท์ที่ใช้กันมานาน จนถือเป็นภาษาไทย และปรากฏใน พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน แล้ว ให้ใช้ต่อไปตามเดิม
- ✓ คำวิสามานยนามที่ใช้กันมานานแล้ว อาจใช้ต่อไปตามเดิม
- ✓ ศัพท์วิชาการซึ่งใช้เฉพาะกลุ่ม ไม่ใช่ศัพท์ทั่วไป อาจเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ขึ้น ตามความจำเป็น

ตัวอย่างคำทับศัพท์

ศัพท์เดิม	คำทับศัพท์
Consul captain Copy Golf Graph Cartoon	กงสุล กัปตัน ก๊อบปี้ กอล์ฟ กราฟ การ์ตูน
Soda	โซดา
Cement	ซีเมนต์
Diesel depression	ดีเซล ดีเปรสชัน